

Deęiřtirmek için anlamak...

**BARIş, DEMOKRASİ
VE EKOLOJİK GEÇİş İÇİN
KURUCU SİYASET**

YEşİL SOL PARTİ
EKİM 2025

SUNUŞ

Bizler, seçim dönemindeki tarihsel sorumluluğumuzu yerine getirdikten sonra yolumuza devam etmek üzere Yeşil Sol Parti'yi 2023 yılında yeniden kurmuştuk.

Yeşil Sol Parti'yi yeniden kurarken amacımızın, partiler mezarlığına dönmüş olan siyaset alanına bir işlevsiz parti daha eklemek olmadığını, güçlü bir muhalefete ihtiyacı olan Türkiye'de bu amaca uygun görevler üstlenebilecek; bu görevlere uygun adımlar atacak, bu yoldaki politik ve örgütsel hayatı kolaylaştıracak, bu amacın hayata geçirilmesi için siyaset yapabilecek bir örgüt yaratmak olduğunun altını çizmiştik.

Ülkemiz yeni bir kurucu dönemin eşliğinde. Hiçbir siyaset, bu dönemde yerinde sayamaz. Ya değişimi önceden görüp yol açarız ya da tarih bizi aşar. Biz Yeşil Sol Parti olarak, bu değişimi önden gören tartışmamızı büyütme, güçlendirmeye kararlıyız.

Bugünkü sınırları aşan bir politik gerçeği savunuyoruz. Sadece AKP'siz, daha demokratik bir Türkiye'yi hayal etmiyoruz; bu hayali, emeğin, özgürlüğün ve eşitliğin Türkiye'sine dönüştürmek istiyoruz. Sol-sosyalist birikimi, farklı mücadele damarlarını ve halkların ortak taleplerini buluşturacak güçlü bir Sol Odak kurma hedefindeyiz.

Kürt halkının meşru taleplerini kararlılıkla destekliyoruz.

Bu taleplerin, demokratikleşmenin ve halkların eşitliğinin temel taşlarından biri olduğuna inanıyoruz. DEM Parti safında yerimizi koruyarak, halkların ortak mücadelesinin ve dayanışmasının güçlenmesi için çalışmaya devam edeceğiz. Eşit yurttaşlık, özgürlük ve barış hedefiyle, tüm ezilenlerin yanında, ortak kurucu süreçte aktif bir özne olarak yer alacağız.

Kürt fobisi taşımayan, milliyetçi olmayan, eşitlik ve özgürlük ideallerine inanan, ekoloji ve toplumsal cinsiyet eşitliği ekseninde, enternasyonalist bir solun inşasını savunuyoruz. Bu doğrultuda, tüm anti-kapitalist güçler ve bireylerle omuz omuza, ortak kurucu mücadelede yer almaya hazırız.

Yeşil Sol Parti, emekçilerin, kadınların, gençlerin, halkların, doğanın ve özgürlükten yana olan herkesin ortak gücü olma iddiasındadır. Bu anlayışla, 9-10 Ağustos 2025 tarihlerinde yaptığımız yüz yüze MYK toplantısında önümüzdeki dönemin belirleyici konularıyla ilgili bu metni kaleme aldık, Türkiye'nin her yerinden üyelerimizin ve dostlarımızın katılımıyla dört tematik toplantı yaptık. Ardından, 20-21 Eylül 2025 tarihlerindeki Parti Meclisi toplantımızda metnin şimdilik son halini verdik. Bu metnin partimizin tüm kademelerinde, her bir üyesi tarafından yeniden tartışılarak zenginleştirilmesini ve güncel tutulmasını hedefliyoruz.

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE BAĞLAM

Savaş, İşgal ve Aşırı Sağın Yükselişi

Genel olarak, dünya siyasetinde orta vadeli bir belirsizlik ve yapısal tıkanıklık döneminden geçiyoruz. Sağcılaşma, aşırı sağın yükselişi, militarizasyon ve ekonomik korumacılık bu dönemin öne çıkan özellikleridir. Dünyada gelir ve servet dağılımındaki uçurum hızla derinleşmektedir. Aynı zamanda iklim krizinde 1,5°C sınırı fiilen aşılmış, 3°C'ye doğru gidilmektedir. CO₂ emisyonları rekor seviyelere çıkmakta, sermayenin kârı katlanırken gelir dağılımı sorunu derinleşmektedir.

Bu bağlam içinde Trump'ın yeniden ABD Başkanı seçilmesi, kaybolmaya yüz tutmuş orta sınıfların tepkisinin bir ifadesi olarak, yalnızca bir lider değişikliği değil, çok boyutlu ve birbirini besleyen küresel bir krizin göstergesidir. Bu gelişme, küresel kapitalizmin uzun süredir devam eden yapısal tıkanıklıklarıyla birleşerek aşırı sağın yükselişini hızlandırmakta, Batı ittifakı içinde güven bunalımını derinleştirmekte ve solun etkisizliğini daha görünür hale getirmektedir. ABD'nin tehdit ve şantaja dayalı saldırgan diplomasisi küresel güç dengelerini sarsarken; uluslararası sistem çökmektedir.

Filistin halkına yönelik soykırım saldırılarının Batı tarafından açık veya

örtük biçimde desteklenmesi, toplumsal hakların gerilemesi ve iklim krizinin ağırlaşması, kapitalizmin yeni bir bunalım dönemine girdiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Hem ABD hem Avrupa ekonomilerinde büyüme zayıflamakta, kamu borçları yükselmekte ve durgunluk riski belirmektedir. Küresel üretim ve ticarete Batı'nın payı azalırken, Asya, özellikle Çin, giderek daha fazla güç kazanmaktadır.

Trump'ın uyguladığı korumacı ve ticaret savaşı temelli politikalar bu gidişatı değiştirmemekte, aksine uluslararası gerilimleri artırmaktadır. “Amerika'yı Yeniden Büyük Yap” (MAGA) politikasının merkezinde Çin ile mücadele yer almaktadır.

Çin ile mücadelenin amaçlarından biri, Çin'in ABD ve dünya ile olan ticaret fazlasını azaltmaktır. Ancak, Trump ve Biden dönemlerinde yedi yıl süren ticaret savaşları bu sorunu çözmedi. Aksine Çin, 2024'te 992 milyar dolar ile rekor ticaret fazlası verdi; bu, 2023'e kıyasla %21 artışı ve istatistiklerin tutulmaya başlandığı 1998'den beri en yüksek seviyeydi. Yeni gümrük tarifeleri Çin ekonomisini etkilese de, Çin'in ABD'ye yaptığı ihracat ülke GSYH'sinin yalnızca %3'ünü oluşturduğundan bu etki sınırlı kalmıştır. Çin, Batı'nın ticaret savaşına karşı ihracatını ve yatırımlarını Asya, Latin Amerika, Afrika ve Orta Doğu gibi bölgelere yönlendirmiştir.

Avrupa Birliği'nin Tıkanması ve Artan Militarizasyon

Çin'in BM'ye girişi 33 Afrika ülkesinin desteğiyle mümkün olmuştu. Bugün ise Çin, Afrika Serbest Ticaret Bölgesi ve “yeşil dönüşüm” adı altında pazarlanan süreçte kullanılan kritik minerallerin %85'ini elinde tutmasıyla küresel siyasette ağırlığını artırmıştır.

Bu tablo, ABD-Çin rekabetinin artık yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda ekolojik, jeopolitik ve askeri bir karakter kazandığını göstermektedir. Bu durum aynı zamanda SSCB'nin çöküşüyle başlayan tek kutuplu dünya gerçeğinin sona ermekte olduğunu, küresel çapta birden fazla sermaye ve siyasal güç kutbu arasındaki mücadelenin yeni bir biçimiyle tekrar büyüdüğüne de işaret etmektedir.

Çok-kutupluluğa geçiş, kapitalizmin yapısal krizleriyle birleşerek bölgesel savaşların daha sık yaşanmasına ve hatta küresel bir savaş olasılığının artmasına yol açmaktadır.

Ukrayna savaşı, Filistin'de iki yıldır devam eden soykırım, Doğu Akdeniz'de enerji ve deniz yetki alanları üzerinden yaşanan gerilimler, bu eğilimin şimdiden güncel yansımalarıdır. Kapitalizmin tarihsel bunalımı, sistemi bir yandan parçalanmaya, diğer yandan militarizmin güç kazanmasına yol açmaktadır.

Avrupa Birliği, üretkenlik ve yeni sanayi alanlarında ABD ve Çin'in gerisinde kalmış durumdadır. Ekonomik büyüme düşük, kamu borçları ve bütçe açıkları yüksektir. Draghi ve Letta raporlarında önerilen deregülasyon ve “daha fazla entegrasyon” çağrıları, özellikle Almanya gibi güçlü ülkelerin ulusal çıkarlarını öncelemesi nedeniyle hayata geçirilememektedir. AB ekonomisi hâlâ, yirmi yıl önce dünyaya hâkim olan sanayilere dayanmakta, o zamandan beri yükselen yeni sektörlerde yer bulamamıştır.

Genel olarak, Avrupa kapitalizmi tarihsel bir gerileme döneminde. Ekonomik kriz, jeopolitik rekabet, toplumsal eşitsizlikler ve iklim felaketiyle baş edememektedir.

Jeopolitik açıdan AB, ABD-Çin ticaret savaşı ve Rusya-Ukrayna savaşı arasında sıkışmıştır. ABD'de Trump'ın yeniden seçilmesi korumacılığın artması, NATO harcamalarının yükselmesi ve Ukrayna'ya desteğin azalması gibi gelişmelerle krizi daha da derinleştirmektedir. Bu yıl AB'nin 27 üyesinin toplam savunma harcamasının 381 milyar Avro'ya ulaşacağı öngörülmektedir. Nitekim dünya genelinde silahlanmaya ayrılan bütçe, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en yüksek düzeye çıkmıştır.

AB’de sosyal ve demokratik haklarda gerileme yaşanmaktadır; grev ve gösteri haklarına yönelik saldırılar ve Filistin’e destek eylemlerine baskılar artmaktadır. AB içinde “daha fazla birlik” yerine ayrışma eğilimi güçlenmektedir. Ekonomik durgunluk, göç politikaları, dış politika ve savunma konularındaki görüş ayrılıkları ortak hareketi zorlaştırmaktadır. Almanya–Fransa eksenini zayıflamış, otomotiv gibi kilit sanayiler Çin rekabeti karşısında gerilemiştir.

Sınıf mücadelesi, 2022–2023’te yükselişe geçmiş olsa da, 2024–2025’te nispeten durgundur. Ancak yaşam maliyeti krizi ve hak kayıpları yeni mücadele dalgalarının habercisidir. Sol ise bu koşullar altında güçlü ve inandırıcı bir alternatif geliştirememiş durumdadır.

Buna karşılık geleneksel merkez sağ ve sosyal demokrat partiler zemin kaybederken, Fransa’dan Almanya’ya, İtalya’dan Hollanda’ya kadar aşırı sağ partiler güç kazanmaktadır. Almanya’da AfD’nin yükselişi ve İngiltere’de aşırı sağın Corbyn ve Zultana’nın öncülük ettiği “Your Party”ye karşı 150 bin kişilik gövde gösterisi bunun işaretidir.

Komünist partilerin çöküşü, sosyal demokrasinin neoliberalizme teslim olması ve SYRIZA, Podemos gibi yeni sol deneyimlerin başarısızlığı işçi sınıfı içinde umutsuzluğu derinleştirmiş, bu boşluğu aşırı sağ doldurmuştur.

Türkiye: Dört Yanı Krizlerle Çevrili

Türkiye’nin Batı ile ilişkilerini tamamen koparması jeopolitik konum, ekonomik bağımlılıklar ve askeri-stratejik ağlar gibi nedenlerle, pratikte imkânsıza yakındır.

Egemenler açısından ABD ve Avrupa ile ilişkileri sürdürmek ya da yeniden ısıtmak bir tercih değil zorunluluktur; zira kopuş ihracat, yatırım, teknoloji transferi ve güvenlik işbirliği kanallarını zayıflatarak iktidar istikrarını tehdit eder. Bu zorunluluk, Türkiye’yi AB ile yeniden bir mutabakat zemini arayışına itmektedir. İktidarın son dönemde yoğunlaşan AB vurguları, meşruiyet arayışının ve zorunlu pragmatizmin yansımasıdır: hedef, ekonomik destek kadar uluslararası itibarın onarımıdır.

Diğer taraftan Ortadoğu ve Doğu Akdeniz, çok-kutupluluğun askeri ve ekonomik yeniden paylaşım alanlarının merkezindedir.

Enerji hatları, deniz yetki alanları, kritik mineraller ve askeri üsler üzerinden yürüyen rekabet, bölgeyi savaş ve suç ekonomilerinin merkezi haline getirmektedir.

Filistin halkına yönelik soykırım, uluslararası sistemin meşruiyet krizini derinleştirmektedir. Kızıldeniz hattında ticaret rotaları altüst olmakta, Karadeniz’de Ukrayna savaşı uzun süreli bir yıpratma rejimine dönüşmektedir.

Ortadoğu'daki son gelişmeler; Hamas'ın geriye püskürtülmesi, İran'ın bölgesel politik etkisinin sınırlandırılması, İngiltere eski Başbakanı Tony Blair'in Trump'ın talebiyle üstlendiği misyon ve Hamas'ın tasfiyesine dair yaptığı açıklamalar, Gazze'de uluslararası ayakları da içeren bir geçiş yönetiminin gündeme gelmesi, bölgedeki siyasal süreçlerin ABD-İsrail hattını daha da güçlendirecek/kalıcılaştıracak şekilde yeniden kurgulanmak istendiğini göstermektedir.

İsrail'in İran'a yönelik gerçekleşen saldırıları bölgesel gerginliği tırmandırmış; geçici ateşkesler ortamı yalnızca kısa süreliğine soğutmuştur. İsrail'in İran'a ve ardından Katar'a yönelik saldırıları, çatışmanın hızla genişleyebileceğini göstermiştir. İsrail merkezli emperyalist operasyonun bir diğer ayağı Suriye'dir. Esad sonrası Şam'da HTŞ liderliğinde kurulan geçici yönetim, söylem ve eylemleriyle sürdürülebilir barışı kurma hedefi taşımadığını açıkça ortaya koymaktadır

Aleviler günah keçisi ilan edilmekte, Dürzilerle gerilimler büyümekte, İsrail bu zemini müdahaleler için fırsata çevirmektedir. Giderek iç savaşa sürüklenen Suriye'de demokratik, seküler ve çoğulcu tek imkân olarak duran SDG bölgesel yönetimi ise hem geçici hükümetin kontrolündeki güçlerin hem de İdlib merkezli şeriatçı grupların tehdidi altındadır. .

Türkiye'nin geçici Şam yönetimini koşulsuz destekleyen, SDG'yi ise tehdit olarak kodlayan çizgisi, Suriye iç barışını zayıflatmakta ve İsrail'e alan açmaktadır.

Kuzey Suriye'ye olası bir operasyon, Kürt bölgesinin statüsünü hedef alırken İsrail'in İran karşısı güvenlik stratejileriyle kesişerek dolaylı gerilimler üretme potansiyeli taşımaktadır. Dışişleri Bakanlığının keskinleşen dili, verilen gözdağları ülke içindeki 'süreç'i riske atmaktadır.

Türkiye, Kürtlerin olası statü kazanımlarını tehlike olarak kodlamayı sürdürmekte; bu tutum Suriye'de de ülke içinde de çözüm arayışlarıyla gelişmektedir.

HTŞ'yi kontrol altında tutmaya odaklanan, ekonomik-politik-askeri destek veren Ankara, Kuzey Suriye'deki demokratik özerklik deneyimini boğmayı, bunu "entegrasyon" adıyla merkezi yönetim içinde eriterek yok etmeyi hedeflemektedir.

Türkiye'nin emperyal heveslerle yaptığı yanlış seçimler hem Suriye'de hem Türkiye'de toplumsal barışı tehdit etmektedir. Bu politika bölgede uzun erimli barış umutlarını zora sokarken içeride Kürt sorununu çözme girişimleri için de tehdit oluşturmaktadır. Suriye'de sürdürülebilir bir barış Türkiye ve bölge halklarının yararınadır.

Küresel güçler arasındaki mücadele Ortadoğu ve Akdeniz’le sınırlı değildir. Ukrayna savaşı, NATO ile Rusya arasındaki gerilimin kalıcılaştığını göstermekte, savaşın bir yıpratma rejimi haline gelmesi bölge halklarını derinleştirilmiş bir güvensizlik ve yoksullukla karşı karşıya bırakmaktadır. Buradan bir “Pax Americana”ya —yani ABD merkezli, zorla dayatılan bir barış rejimine— gidilmesi ise son derece tehlikeli olacaktır.

‘Roma Barışı’ benzeri bir hegemonik düzen, gerçekte barış değil, silah ticaretinin ve otoriter rejimlerin tahkim edilmesi anlamına gelecektir. Trump’ın Çin ziyareti ve TikTok konusunda “anlaştık” açıklaması, bu küresel mücadelenin yalnızca askeri değil, aynı zamanda ekonomik ve teknolojik boyutlarını da açığa çıkarmaktadır. TikTok gibi dijital platformların geleceği bile, artık küresel güç savaşlarının sembollerinden biri haline gelmiştir. Dijital devrim, gözetim, propaganda ve kültürel hegemonya alanında yeni çatışmaların önünü açmakta, savaşın biçimlerini dönüştürmektedir.

Türkiye, bu çok kutuplu dünyanın kavşak noktalarından biridir. Karadeniz, Ege, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu arasında lojistik bir merkez olma iddiası, İHA-SİHA teknolojilerinde bölgesel tedarikçi rolü ve kritik minerallerdeki geçiş pozisyonu, ülkenin bu bağlam içindeki stratejik önemini artırmaktadır.

ABD’nin kritik mineraller politikası Türkiye’yi tedarik ve geçiş ülkesi haline getirirken, özellikle deprem bölgesinde ve Kürt coğrafyasında maden ruhsatları, baraj ve hidroelektrik projeleri aracılığıyla halkın mülksüzleştirilmesi derinleşmektedir.

Bu süreç içeride güvenlikçi aygıtların güçlenmesini, dışarıda vekâlet savaşlarının sürdürülmesini, ekonomide ise yeni ekstraktivist (yeni hafriyatçı) dalganın yayılmasını beraberinde getirmektedir.

Türkiye’nin Afrika ve Asya’daki Nüfuz Siyaseti

Türkiye’nin Afrika ve Asya politikaları, sermaye ihracı, jeopolitik nüfuz arayışı ve silah endüstrisinin genişletilmesi üzerinden şekillenmektedir. Somali, Çad ve Nijer’e yönelik askeri işbirlikleri ve İHA satışları, savunmanın ötesinde inşaat, enerji ve madencilikte Türk sermayesinin yayılmasını hedeflemekte; devlet-dışı aktörlerle kurulan esnek ittifaklar (ör. SADAT’ın Nijer’deki rolü) paralı asker kullanımı üzerinden nüfuz alanını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Libya’da BM’nin tanıdığı hükümete askerî danışman gönderilmesi ve Suriye’den grupların transferi, vekâlet savaşı stratejisinin parçasıdır. “Yumuşak güç” araçları (eğitim, kültür, dini yapılar, TRT) “eşit ortaklık/İslam kardeşliği” söylemiyle sunulsa da ekonomik-ideolojik bağımlılık üretmektedir.

Türkiye-Azerbaycan eksenindeki Zengezur Koridoru, İran ve Rusya üzerinde baskı kurma amacıyla ticari olduğu kadar stratejik bir manivela olarak tasarlanmıştır (İran'ın itirazları bunu doğrular niteliktedir).

Sonuçta Türkiye'nin bu nüfuz siyaseti ABD, Rusya, Fransa, İngiltere gibi aktörlerle rekabet ve çatışma riskini büyütürken, 'yerli-milli sermaye' lehine sömürü ilişkilerini genişletmeyi amaçlamaktadır.

Türkiye'nin bu alanlardaki varlığı, küresel kapitalist rekabette yeni bir emperyalist aktör olma arzusunu açığa çıkarmaktadır.

Kıbrıs: Arafta Vatan

Kıbrıs, hem coğrafi konum olarak hem de güç ilişkileri ve çatışmaları açısından tüm bu tablonun tam ortasında yer almaktadır.

Fosil yakıt temelli enerji projeleri, askeri konuşlanmalar ve mafya-sermaye ilişkilerinin iç içe geçtiği ada, suç ekonomilerine açık hale getirilmiş; yabancı askeri güçlerin varlığı, adayı hem suç ekonomilerine hem de bölgesel gerilimlere açmıştır. Bu nedenle Kıbrıs'ta barış, silahsızlanma ve iki toplumlu demokratik çözüm her zamankinden daha kritik hale gelmiştir.

Küresel çapta silahlanma, yayılma eğilimi güçlü olan sıcak çatışmalar, doğanın metalaştırılmasının devamı olarak yeni sömürgeci yayılmalar, bölgesel ve küresel düzeyde bir "Uluslararası Barış İnisiyatifi"nin oluşturulması yaşamsal önemdedir.

Böyle bir inisiyatif, yalnızca savaşların yarattığı yıkıma karşı çıkmakla kalmayacak, aynı zamanda paylaşım savaşlarına dayalı düzenin karşısına halkların dayanışmasını, adil barışı ve enternasyonalizmi koymanın da aracı olacaktır.

İç Siyaset: Otoriterleşme, Eşitsizlik, İşsizlik, Sağlamcılık, Şiddet, Cezasızlık

Bugün Türkiye, AKP iktidarı döneminde geleneksel burjuva demokratik niteliklerinden hızla uzaklaşan, otoriter unsurların güçlendiği bir siyasal tablo ile karşı karşıyadır.

Yargı bağımsızlığının tamamen ortadan kalkması, medya ve ifade özgürlüğüne yönelik baskılar, sivil toplumun devre dışı bırakılması ve denge-denetim mekanizmalarının çöküşü, cezasızlığın artışı bu sürecin temel bileşenleri olarak dikkat çekmektedir.

Otoriterleşme, bölüşüm kriziyle iç içe geçerek eşitsizlikleri derinleştirmiştir. TÜİK verilerine göre son 18 yılda en zengin grubun gelir payı artmış, orta sınıf daralmış, maaş gelirleri en hızlı eriyen alan olmuştur. En üst gelir grubundaki % 20'nin payı 2024'te %48,1'e çıkarken, en yoksul %20 toplam gelirin yalnızca %6,1'ini almaktadır. Ekonomik eşitsizlik ve yoksullaşma, 19 Mart öncesi ve sonrasında merkez partilerce çoğunlukla göz ardı edilmiştir.

İstihdamda da tablo olumsuzdur: Genç işsizliği kalıcı bir sorun haline gelmiş; belirsizlikler genç nüfusun uzun vadeli güvencelere erişimini zorlaştırmıştır. Üniversite mezunu gençlerin %28'i eğitim-öğretim sürecinden ve ekonomik hayattan kopmuştur. Emekli maaşının asgari ücrete oranı 2001'de 1,51 iken 2024'te 0,74'e düşmüş; emeklilerin yaşam standartları gerilemiştir.

Ülkemizde gençler arasında işsizlik çocuklar bakımından ise işçileşme artmaktadır. Gençlere istihdam yaratamayan Türkiye sermayesi ucuz ve güvencesiz çocuk işçiliğine yönelmektedir. Çocuk işçiliğinin izlenmesine dair resmi verilerin ve engellenmesine dair politika ve uygulamaların yetersizliği ise çocuklar, trajik biçimlerde, iş cinayetlerinde yaşamlarını yitirdikçe yüzümüze çarpmaktadır.

Çocuk işçiliği engellenmesi, yasaklanması gerekirken teşvik edilmekte, denetimsiz işyerleri çocuklar için sömürü ve istismar alanlarına dönüşmektedir.

Yüz binleri bulan KHK'lılar hukuksuz ihraçların ardından ekonomik-sosyal dışlanma ile baş başa bırakılmış, bu durum uzun vadeli eşitsizlik riski doğurmuştur.

Toplam nüfusun 1/3'üne yakınına oluşturan çocuklar başlarına gelen ve yaşamlarını ellerinden alan ağır insan hakları ihlalleri olmadıkça ne siyasetin ne de toplumun gündemine gelememektedir. “Çocuklarımız geleceğimize” safsatasına sığınarak çocukların bugününü tümenden ıskalayan siyasetin sürekli istismar nesnesi olan ama oy verme hakları olmayan, işçi olabilen ama sendikaya üye olamayan milyonlarca çocuğun -insan hakları evde ailenin, sokakta toplumun, okulda devletin, işyerinde patronun insafına bırakılmış, insan gelişiminin fırsatlar dönemi olan çocukluk bir bütün olarak yetişkinliğin mülkiyetine ve kuşatmasına terk edilmiştir.

Toplumsal yaşamın bir başka kriz alanı da ‘sağlamcılık’ üzerinden derinleşmektedir. Engelliler ve kronik hastalığı olanlar eğitimden istihdama, kamusal alan kullanımından sağlığa kadar yapısal ayrımcılığa maruz kalmaktadır.

Erişilebilirlik standartlarının yetersizliği ve kapsayıcı istihdam politikalarının eksikliği işgücüne katılımı düşürmekte; sağlık/bakım sisteminin piyasalaşması bağımsız yaşam hakkını sınırlamakta; yetersiz sosyal yardımlar güvencesizliği kalıcılaştırmaktadır.

Medya ve gündelik dildeki önyargılar sağlamcı zihniyeti normalleştirerek eşitsizlikleri pekiştirmektedir. Bu nedenle sağlamcılık, bireysel bir hak ihlali değil, eşitlik ve demokrasi mücadelesinin merkezî bir alanı olarak ele alınmalıdır.

Kadına yönelik şiddette tablo her zamankinden daha da ağırdır: ‘Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’na göre 2024 bitmeden en az 405 kadın (çoğu birinci dereceden akraba erkeklerce) öldürülmüş, 276 şüpheli ölüm kaydedilmiştir. Kadına ve LGBTİ+’lara yönelik şiddet sistematik bir toplumsal krizdir. “Aile Yılı” söylemi ataerkil yapıları pekiştiren bir norm yaratmış; fiiliyatta “LGBTİ+’lar ve kadın hakları savunucuları ile mücadele yılı”na dönüşmüştür. UPR 2025 raporu Türkiye’nin LGBTİ+ haklarına erişimi sistematik biçimde engellediğini, bu engellemelerin kurumsallaştığını vurgulamaktadır; ILGA-Europe yayınları Türkiye’yi bölgenin en alarm verici ülkeleri arasında göstermektedir.

Diğer yandan Türkiye, Avrupa’ya göç yolunu mültecilere neredeyse tamamen kapatarak büyük bir göçmen/mülteci hapishanesine dönüşmüştür. Bu insani krizde sığınma hakkı gaspı ve hak ihlallerine karşı mücadele, ırkçılığa karşı duruş ve Zafer Partisi gibi faşist oluşumların gençler üzerindeki etkisini kırmak, önemli bir siyasal sorumluluktur.

Türkiye gibi toplumsal krizlerin arttığı ve derinleştiği ülkelerde, parçalanmışlık duygusu, egemen sınıfların sistematik bir yönetim aracı haline getirilmektedir.

Korku atmosferi, ortak talepler etrafında birleşmeyi engellerken; krizlerin gerçek nedenlerini görünmez kılmak için örtü olarak kullanılmaktadır. Göçmen ve mültecilerin günah keçisi ilan edilmesi ırkçılığı ve kimlikçi kutuplaşmayı derinleştirmektedir. Filistinlilerin gözaltı merkezlerine gönderilmesi ya da zorla yurtdışına çıkarılması bu stratejinin çarpıcı örneklerindendir. Türkiye’de de bu yönelim ırkçı-milliyetçi söylemlerle güçlenmektedir. Bu nedenle ırkçılığın ve onu taşıyan siyasal aktörlerin yakından izlenmesi; eşit yurttaşlık ve enternasyonalist dayanışma temelinde alternatif politikaların geliştirilmesi kritik önemdedir.

Yoksulluk ve açlık gündelik hayatta kapitalizmin en yakıcı sonuçları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dünyada ve Türkiye’de egemen siyasetin hedefi büyüyen açlığı “yönetilebilir risk”e indirmektedir.

Bunun karşısında açlığı örgütlemek üzerine bir karşı hattı büyütme en önemli görevlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Açlığı örgütlemek, yalnızca gıdaya erişim değil; barış, demokrasi ve ekolojik dönüşüm için somut bir program olarak hayata geçirilmesi gereken bir süreç şeklinde gerçekleştirilmelidir.

Bu süreçte en önemli hareket noktalarından biri de halkın üretim-dağıtım-tüketim mekanizmalarını kooperatifler ve agroekoloji ile kurarak gıda hakkını siyasal bir hak haline getirmeyi hedefleyen ‘gıda egemenliği’ olacaktır.

Stratejik Sonuç ve Görevler

Sonuç olarak, kapitalizm tarihsel bir çalkantı dönemindedir. Çoklu krizlerin iç içe geçtiği bu süreç, büyük oranda yalnızca iç dinamiklerle değil, bölgesel ve küresel gelişmelerin doğrudan etkisiyle şekillenmektedir. ABD-Çin rekabeti çok-kutupluluğu derinleştirmekte, bu da bölgesel ve hatta küresel savaş risklerini büyütmektedir. AB tıkanmış, militarizasyon hızlanmış, Ortadoğu ve Doğu Akdeniz çatışmaların merkezine yerleşmiştir.

Türkiye askeri-stratejik rolünü artırmaya çalışırken içeride güvenlikçi-otoriter yönelimleri, dışarıda ekstraktivist (yeni hafriyatçılık) politikaları güçlendirmektedir. Açlık büyümekte, yoksulluk derinleşmektedir.

Ancak bu tablo kapitalizmin kendiliğinden çökeceği anlamına gelmez. Kapitalizm tarihsel olarak krizlerini işçi sınıfına ve ezilenlere saldırıyla ve/veya savaşlarla aşmayı başarmıştır. Alternatif toplumsal-siyasal iradenin yokluğu otoriter-faşizan zihniyetin güçlenmesine, ulus paradigmasının tahkimine ve kimlik siyasetinin keskinleşmesine yol açmaktadır. Bu koşullarda kapitalizmi geriletecek ve yenebilecek tek güç ezilenlerin enternasyonal mücadelesidir.

Enternasyonalizm bugün yalnızca bir ilke değil, somut dayanışma ağları ve ortak eylemler aracılığıyla inşa edilecek bir pratiktir.

Görevimiz, savaşa ve militarizasyona karşı uluslararası kampanyaları örgütlemek, “silah değil ekmek” şiarını yükseltmek, açlığı örgütlemek, barışı savunmak, yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm süreçlerinde emekçilerin, ezilenlerin ve doğanın haklarını savunmaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM POLİTİK MÜDAHALENİN ANA EKSENLERİ

Toplumsal Barış ve Demokrasi Talebi: Türkiye Siyasetinde Yeni Bir Sayfa

PKK'nin 5-7 Mayıs 2025'teki 12. Kongresi'nde alınan fesih kararı, Abdullah Öcalan'ın Şubat ayında "silahlı mücadele dönemi sona erdi" açıklamasının ardından gelmiştir.

Öcalan'ın bu çağrısı, silahlı mücadelenin yerini, halkların kendi örgütlü gücüne dayalı bir demokratik sosyalist toplum inşa mücadelesine bırakması gerektiğini vurguluyordu. Bu, yalnızca taktik bir değişiklik değil, Kürt özgürlük hareketinin ideolojik yönelimini ortaya koyan tarihsel bir dönemektir.

Yeşil Sol Parti, geline aşamayı elli yıldır kesintisiz olarak süren Kürt özgürlük mücadelesinin Kürt ulusal kimliğinin tanınması anlamında önemli bir başarı olarak değerlendirmektedir.

Devlet Politikasındaki Dönüşüm

Devlet, yüzyılı aşkın süredir sürdürdüğü inkâr ve imha politikalarından, kontrollü entegrasyon ve sınırlı tanıma stratejisine geçmiştir. .

Bu yönelim, halkların özgürleşmesinden çok, egemen sınıfların bölgesel pozisyonunu güçlendirme ihtiyacının ürünüdür.

Barış dili, devlet açısından güvenlik ve istikrar eksenli bir pragmatizme dayalıdır; adalet, hakikat ve yüzleşme gibi unsurlar bu resmi çerçevenin parçası değildir.

Suriye'de HTŞ'nin Esad rejimini devirmesi, Filistin'e yönelik soykırım, Rusya-Ukrayna savaşı gibi gelişmeler bir yandan Türkiye'nin Ortadoğu'da hem kendi alt-emperyalist hedeflerine alan açmasını hem de enerji ve maden koridorlarını kendi üzerinden geçirme stratejisine olanak yaratma potansiyeli taşıırken, diğer taraftan da geleceğini belirsizleştirmekte ve "bekasını" tehlikeye atmaktadır.

"Terörsüz Türkiye" söylemi, bu iki kutuplu seçeneği daha fazla kontrol altına alma isteğinin yanı sıra, AKP'nin bir sonraki seçimlerde ihtiyaç duyacağı Kürt oylarının en azından bir kısmını almayı ve ana muhalefetin aynı kaynaktan gelen potansiyel gücünü azaltmayı amaçlamaktadır.

Buradan hareketle iktidar bloku, CHP-DEM arasında kent uzlaşısı ile ortaya çıkan tarihsel yakınlaşmanın kırılmasını hedeflemektedir.

Komisyonun Sınırları ve Toplumsal Alan

Oluşturulan resmi “süreç komisyonu”, sürecin gerek-şartı olarak siyaset alanını kısmen genişletmiştir. Saf bir AKP karşıtlığıyla oturduğu yerden CHP’ye masaya oturmama çağrısı yapanların umutlarını boşa çıkaran bu kısmi genişleme, son derece olumludur.

Ancak bu alan yeter-şart değildir. Komisyon süreci iktidar blokunun inisiyatifine bırakılmadan, izleyici pozisyonuna düşülmeden, manipülasyon çabaları boşa çıkartılarak barış sürecinin toplumsallaştırmak için çaba harcanması, bugün solcuların, sosyalistlerin ve genel olarak demokrasiden yana olanların temel sorumluluklarından biridir.

Çünkü gerçek ve kalıcı barış, parlamenter süreçlerle sınırlanamaz; toplumsal muhalefetin parlamento ötesi örgütlenme araçlarını —yerel meclisler, sendikalar, kadın örgütleri, ekoloji platformları— yaratması ve güçlendirmesi zorunludur. Komisyonun amacı hakikat, adalet ve şeffaflığı sağlamak olmalı; geriye kalan alan ise halkların kendi iradesiyle doldurulmalıdır.

Sol-Sosyalist Pozisyon

Lenin, Üçüncü Enternasyonal’e kabul şartlarıyla ilgili yazısında: “Burjuvazisi sömürgelere sahip olan ve diğer ulusları ezen ülkelerdeki partiler, sömürgeler ve ezilen uluslar konusunda en iyi tanımlanmış ve açık bir politika izlemelidirler. Üçüncü Enternasyonal’e katılmak isteyen herhangi bir parti, "kendi" ülkesinin emperyalistlerinin sömürgeci entrikalarını acımasızca teşhir etmeli, her sömürgeci kurtuluş hareketini sadece sözde değil, eylemde de desteklemeli, yurttaş emperyalistlerinin sömürgelerden sürülmesini talep etmeli, kendi ülkesinin işçilerinin yüreğine sömürgelerin emekçi nüfusu ve ezilen uluslarla gerçek bir kardeşlik tutumu aşılmalı ve sömürge halklarına yönelik her türlü baskıya karşı silahlı kuvvetler arasında sistematik ajitasyon yürütmelidir” demektedir.

Sosyalistlere düşen de tavırlarını bu doğrultuda belirlemeleri ve Kürt özgürlük hareketi ile ilişkileri gerçek bir kardeşlik tutumu ile sürdürmeleri olacaktır. Nitekim Yeşil Sol Parti, kurulduğu tarihten bu yana, bu kardeşlik tutumunu (zaman zaman kendi parti önceliklerinin önüne koyma pahasına da olsa) sürdürmekte tereddütsüz hareket etmiştir.

Kürt özgürlük mücadelesini emek hareketini bölen bir unsur, gerici bir ulusal kurtuluş mücadelesi olmakla itham eden, Kürt siyasi hareketi ile yoldaşlık ilişkisini ona “yedeklenme” olarak etiketleyen kendi Kürt düşmanlığı ve milliyetçiliği ile yüzleşememiş bir “solculuk” ile yürünecek bir yolun olmadığı açıktır. Tam tersine sol ve sosyalist tutum, 50 yıldır Türk egemenlerine ve devletine karşı onurlu bir tanınma mücadelesi veren Kürt hareketinin sürekli programatik yeniden inşasına katkıda bulunmak, dayanışma içinde olmak, zulmedenleri teşhir etmek ve birlikte mücadele etmek için var olmayı seçmelidir.

Yeşil Sol Parti’nin başından beri bu konudaki tutumu tereddütsüz ve nettir: Demokratik toplum ancak barış zemininde kurulabilir. Savaşa geri dönülmesini engelleyecek, gerçek bir toplumsal barış ancak ona eşlik eden gerçek bir demokrasi mücadelesi ile mümkün olabilir.

Gerçek bir barış, toplumsal düzeyde eşitsizliklerin, yoksulluğun, cinsiyetçiliğin ve her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması; halkların ve inançların eşit yurttaşlık temelinde bir arada özgürce yaşayabilmesi ile mümkün olacaktır. ‘Barış’, yalnızca çatışmasızlık hali değil, aynı zamanda demokratik hakların güvence altına alındığı, emeğin sömürülmediği,

doğanın talan edilmediği, yani toplumun her kesiminin kendisini eşit ve özgür hissettiği bir yaşamın kurulmasıdır.

Yeşil Sol Parti’nin Temel Mücadele Hattı: Emek-Ekoloji-Özgürlük Eksen

Yeşil Sol Parti stratejik önceliklerini, sınıfsal eşitsizliklerle, etnik, dinsel, kültürel kimlik üzerinden uygulanan ayrımcılık ve eşitsizlikle, toplumsal cinsiyet adaletsizliğiyle, doğa talanıyla bütünlüklü biçimde mücadele eden bir siyasal hat üzerinden şekillendirmektedir.

Yeşil Sol Parti stratejik yönelimindeki bu üç eksen —emek, ekoloji, özgürlük,— birbirinden koparmadan, hiçbirinden vazgeçmeden yerel yönetimlerden ulusal ve uluslararası siyasete kadar tüm alanlarda hayata geçirmeyi hedeflemektedir.

Neoliberalizmin “fosil ekonomisini terk ediş ve yeşil büyüme” söylemleri tam bir aldatmacadan ibarettir. Kapitalizmin vazgeçmediği fosil ekonomisinin ve “yenilenebilir” kaynaklarla yeniden şekillenen enerji sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda hız kazanan kritik mineral madenciliğinin ve enerji yatırımlarının yarattığı yeni sömürgecilik uygulamaları ile derinleştirilen ekolojik yıkıma karşı yerel mücadelelerin güçlendirilmesi kaçınılmazdır.

Yeni hafriyatçılık uygulamaları ile mülksüzleştirilen, ekonomik üretimin dışına itilen, kente göçe zorlanan, zorla işçileştirilen ve prekaryaya dönüşen kırsal nüfusun/küçük üreticinin yerinde desteklenmesi, agroekoloji gibi yaklaşımlarla özellikle kadın üreticilerin emek hakları tanınarak ekonomiye dahil edilmesi, kır-kent dayanışma ağlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu eksende, **gıda egemenliği**, enerji kaynakları ve su varlıklarının müşterekler olarak yeniden tanımlanması; yurttaş enerji kooperatifleri gibi geçiş dönemi pratikleri, güçlendirilmiş ve sermayeden bağımsızlaştırılmış yerel yönetim politikaları ile emekçi halkı ezen kır/kent yoksulluğunun ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Yeşil Sol Parti sınıfsal mücadeleyi önceleyen bir programatik stratejide emeğin hakları için bir mücadele hattı oluştururken Neoliberalizmin yeşil/yenilenebilir enerji, yeşil büyüme gibi söylemlerle yeniden meşrulaştırdığı ekolojik saldırının emekçi sınıflar üzerinde getireceği yeni baskılara ve adaletsizliklere yanıt üretmeyi amaçlamaktadır.

Enerji ve sanayi sektörlerinde fosil enerjiden çıkış, teknolojik dönüşüm ve dijitalleşme ve tüm bunların beraberinde getireceği büyük ölçekli istihdam kayıpları karşısında salt yeniden mesleklendirme ve istihdama odaklı dar bir adil geçiş programı yerine; üretim-dağıtım-tüketim zincirlerinin “doğayla uyum/gezegenin ekolojik sınırları” perspektifiyle demokratik yeniden planlanmasını, emek piyasalarının güvenceli hale getirilmesini ve sınıfsal adaletin sağlanmasını hedefleyen gerçek bir adil dönüşüm programının geliştirilmesi temel önceliktir.

İklim krizi başta olmak üzere ekolojik krizlerden en çok etkilenen toplum kesimleri olarak kadınların, çocukların ve LGBTİ+’ların şiddetsiz yaşam haklarının, kimliklerinin tanınması ve kamusal temsillerinin teslim edilmesinin yanı sıra; mülksüzleştirme, zorunlu göç ve zorla işçileştirme süreçlerine karşı üretim süreçlerine eşit emek hakları ile katılımlarının güvence altına alınması, bakım emeğinin tanınması ve bu yükün kadınların, ve kız çocuklarının sırtından kaldırılmasına yönelik sosyal politikaların geliştirilmesi gerekmektedir.

Demokratik Toplum Mücadelesi ve Yerel Yönetimler

Yeni dönemde demokratik toplum mücadelesini hem programatik hem pratik alanda kurmak gerekmektedir. Yeni dönemde parlamento ötesi örgütlenme araçlarının başında yerel yönetimler ve onun çevresinde örgütlenecek komünler/meclisler gelmektedir. Yerel yönetimler, parlamento ötesi örgütlenmenin ana taşıyıcılarından biri olmalıdır.

Varlık sebebini o yereldeki herkesin insan haklarının gereklerini yerine getirmek olarak tanımlayan, insanların haklar ve onur bakımından eşitliği temelinde yükselen, insanın diğer türlerle ve doğal çevre ile ilişkisindeki etkin sorumluluğunu esas alan yerel yönetimlerin programatik çalışması önümüzdeki dönemde demokratik toplumun yerelden inşasında odaklardan birisi olmalıdır.

İnsan Hakları Kentleri düşüncesini temel alan ve bu yolda “İnsan Hakları Kentleri Türkiye Ağında” bir araya gelecek kentlerle demokratik toplum aşağıdan yukarı inşa edilmelidir. Halkların kendi yaşam alanlarını doğrudan demokratikleştirecek, katılımcı ve eşitlikçi yönetim modellerinin nüveleri oluşturulmalıdır.

Açık ve Örtük Kürt Düşmanlığına Karşı Net Tutum

İçinde bulunulan yeni sürecin zemini, Kürt kimliğini hedef alan ırkçı-milliyetçi söylemler karşısında tavizsiz bir duruşla korunabilir. “İslam kardeşliği”ni esas alan bir toplum sözleşmesi ne denli dışlayıcı ise “Türklük Sözleşmesi”ni esas alan mevcut düzen de aynı derecede dışlayıcıdır. Kapsayıcı toplumsal barış, halkların eşitliğini tartışma konusu yapmayan ve Kürt halkının kazanımlarını tüm Türkiye halklarının ortak kazanımları olarak gören bir anlayışla mümkündür.

Halk İradesi Olmadan Barış Olmaz

Ne AKP ne MHP, halkın iradesine rağmen demokratikleşmeyi engelleyemez. Barışa giden yolda iktidar kanadına ya da ana muhalefete değil sadece ve sadece halkın demokrasi ve barış talebinin gücüne güvenilmelidir.

19 Mart süreci ile birlikte CHP yönetimini dahi meydanlara çeken ve başka bir siyasetin olanağını gösteren üniversite öğrencilerinin başını çektiği ve halk hareketine dönüşen protesto eylemleri bu açıdan önemli bir ders niteliğindedir.

Bu durum bir kez daha göstermektedir ki demokratik toplumu hedefleyen gerçek barış, iktidarın lütfu veya masa başı pazarlıkla değil, halkların kendi örgütlü gücüyle kazanılabilecektir. Bu nedenle bugün, ideolojik hegemonyanın —yani bir bütün olarak sürecin dili, çerçevesi, hedeflerini belirleme gücünün— egemen güçlerin değil, halkların elinde olması gerekmektedir

Ekolojik Restorasyon: Barışın Kurucu Boyutu

Savaşın ve militarizmin yarattığı tahribat yalnızca toplumsal değil aynı zamanda ekolojiktir. Yıllardır yasaklı bölgeler, mayınlı araziler, yakılmış ormanlar, boşaltılmış köyler, baraj ve HES projeleriyle tahrip edilmiş nehir havzaları, şimdi de madencilik şirketlerinin iştahına terk edilmektedir. Adil ve kalıcı barış; yakılan ormanların yeniden yeşertilmesi, su kaynaklarının özgürleştirilmesi, köylerine dönmek isteyenlerin toprakla buluşması ve kolektif üretim alanlarının kurulmasıyla mümkündür. Ekokırım tehdidine karşı bu alanın aktif savunusu, sürecin temel önceliklerinden biri olmalıdır.

Ortak Geleceğin İnşası

Türkiye’de ezilen halkların ve emekçilerin yararı; ulusal kimlik eksenine sıkışmadan, çoğulcu, sınıf temelli, ekolojik, toplumsal cinsiyet eşitliğini esas alan ve insan hakları temelli bir adalet ve demokrasi mücadelesinde birleşmektedir

Kürt halkının özgürlüğü, Türkiye’deki tüm ezilenlerin özgürlüğü ile mutlak biçimde ilişkilidir. Bu yeni dönemi, yalnızca çatışmasızlık değil; çok dilli, çok kültürlü, doğayla uyumlu ve sınıfsal adalet temelli bir toplum sözleşmesinin başlangıcı hedefiyle tarif etmek gerekir.

PKK’nin kendini feshi, Türkiye için yeni bir dönemin kapısını aralamaktadır. Bu yeni dönemde, barış salt bir güvenlik meselesi değil; sınıfsal eşitsizliklerin giderildiği, kadınların özgürleştiği, doğanın sömürülmediği, çok dilli ve çok kültürlü bir demokratik toplumun kurucu iradesine dayanan yeni bir toplumsal sözleşme olanağı olarak kurgulanmalıdır. Bu ise, gerek AKP, gerekse CHP, tüm iktidarlara karşı sürece, yeni ve uzun bir mücadele dönemi demektir.

Bu bağlamda bir ‘barış süreci’ söz konusu olacaksa şu köşe taşlarının esas alınması gerekmektedir:

İnsan hakları ve demokrasi olmadan barış mümkün olmaz

Gerçek bir barış, sadece silahların susması değil, haklar ve onur bakımından eşitlik temelinde herkesin eşit yurttaşlık haklarına sahip olduğu, düşünce, ifade, örgütlenme ve protesto özgürlüklerinin garanti altına alındığı bir siyasal düzenin kurulmasıyla mümkündür. Devletin güvenlikçi yaklaşımı, Kürt halkı başta olmak üzere tüm ezilenlerin hak taleplerini “tehdit” olarak kodladığı sürece, kalıcı bir çözüm mümkün değildir.

Bu nedenle barış sürecinin ilk adımı, siyasal alanın daraltılmasına son verilmesi ve demokratik hakların koşulsuz güvence altına alınması olmalıdır.

İnsan hakları ve demokrasi de kalıcı bir toplumsal barış olmadan yüzeysel kalır

Haklar ve özgürlükler, toplumsal barışın zeminini oluşturan eşitlikçi bir toplumsal düzenle desteklenmediğinde, yalnızca kâğıt üzerinde kalır. İnsan haklarını temel almadığı, Kürt halkına, Alevilere, göçmenlere, LGBTİ+’lara,, kadınlara ve işçilere karşı sistematik ayrımcılık sürdüğü müddetçe, “demokrasi” biçimsel ve eksik kalacaktır. Toplumsal barış, bu kesimlerin yaşamın her alanına eşit biçimde katıldığı ve kendi kimlikleriyle var olabildiği bir toplumsal yapının inşası ile mümkündür.

Bu sürecin adalet, hakikat ve yüzleşme temelinde şeffaf ve katılımcı bir biçimde yürütülmesi zorunludur

Şimdiye kadar yaşanan hak ihlalleri, faili meçhul siyasi cinayetler, zorla kaybetmeler, köy boşaltmalar ve savaş suçlarıyla yüzleşmeden gerçek barış olmaz. Hakikat komisyonunun kurulması ve etkin bir şekilde çalışması toplumsal güvenin yeniden tesisinin gereğidir. Bu süreç Meclis’te başlayan ama orada sınırlı kalmayan, halkın doğrudan katılımıyla, yerel meclisler ve sivil toplumun aktif rol aldığı bir süreç olarak yürütülmelidir.

Devlet açısından “istikrar” ve “büyüme” ihtiyacı ile tanımlanan yeni ekokırım tehlikesine karşı ekolojik restorasyon için mücadele edilmesi önemlidir

Barajlar, HES’ler, maden projeleri, askeri operasyonlar ve zorla göç politikaları, yalnızca toplumları değil, doğayı da tahrip etmiştir. Savaşın yarattığı ekolojik yıkım, ormanların yakılması, nehirlerin kirletilmesi, tarım alanlarının mayınlanması ve biyoçeşitliliğin yok edilmesiyle derinleşmiştir. Barış süreci, bu tahribatın giderilmesi için kapsamlı bir ekolojik restorasyon programını içermelidir. Bu program, yerel halkın doğrudan katılımıyla, yerinden edilmiş toplulukların geri dönüşünü ve sürdürülebilir üretim modellerini destekleyecek şekilde uygulanmalıdır.

Sağlamcı Varsayımlarla Barış Yapılamaz

Savaş aynı zamanda çok farklı biçimlerde engellilik üretmektedir. Mayınlar ve bombardımanlarla bedensel kayıplar, zorunlu göç ve yoksullukla sağlık hakkının elden alınması, psikososyal travmalar, erişim imkanlarının yok edilmesi bunlardan sadece bazılarıdır. Militarist söylemler, bazı engellileri ‘kahraman’ figürüne indirgerken sivillerin engelliliğini yok saymaktadır.

Yani savaş, hem yeni engellilikler yaratırken hem de mevcut engellilerin haklarını daha da görünmez kılmaktadır

Savaşın ekolojik tahribatı —yakılan ormanlar, boşaltılan köyler, mayınlı araziler— engellilerin yaşamını daha da zorlaştırmaktadır. Kısacası savaş, yalnızca toplumu değil, engelliler üzerinden sağlamcı zihniyeti de yeniden üretmektedir. Gerçek bir barış tartışması yapılacaksa, savaşın engellilik üzerindeki bu etkisini görmeden ilerlemek mümkün olamayacaktır.

DEM Parti içinde yürütülecek her türlü stratejik yönelim, sınıfsal eşitsizliklerle, toplumsal cinsiyet adaletsizliğiyle ve doğa talanıyla bütünlüklü biçimde mücadele eden bir siyasal hat üzerinden şekillenmelidir.

Barışın toplumsallaşması ancak sınıfsal, cinsel ve ekolojik adaletin bir arada savunulmasıyla mümkündür. İşçilerin haklarını savunmayan, kadınların özgürlüğünü güvence altına almayan, doğayı metalaştırmaya karşı çıkmayan bir barış anlayışı eksik kalır. DEM Parti, kendi stratejik yöneliminde bu üç ekseni —emek, özgürlük, ekoloji— birbirinden koparmadan, hiçbirinden vazgeçmeden yerel yönetimlerden ulusal siyasete kadar tüm alanlarda hayata geçirmelidir. Bu, aynı zamanda Abdullah Öcalan'ın demokratik sosyalist toplum vizyonunun güncel koşullara uyarlanması anlamına gelecektir.

Eğer bugün Türkiye'deki muhalefet güçleri olarak bu tarihsel fırsatı değerlendirebilirsek, sadece Kürt halkı için değil; Türkiye'deki tüm halklar, emekçiler, kadınlar, gençler ve ezilenler için ortak bir gelecek inşa etmenin kapısı aralanacaktır. Türkiye'de demokratik toplumun inşası ise bölgemizde barışın inşası için tarihi bir fırsat olacaktır.

Sendikal Bürokrasiyi Aşan Bir Sınıf Siyaseti

Emek mücadelesi, toplumsal mücadelenin temel dinamiklerinden biri olmasına karşın, bu alanın zayıflamakta olduğu hem Türkiye, hem de genel olarak dünya için gözlenen bir gerçektir. Emek hareketindeki zayıflamanın ve daralmanın elbette çok çeşitli nedenleri vardır ve bunlardan biri de hiç kuşkusuz emek hareketinin yapısından kaynaklanan yapısal sorunlarıdır. Bu sorunlar, kapitalizmin geliştirdiği yeni çalışma ilişkileri, yeni birikim rejimi, emek ve sermaye arasında giderek karmaşıklaşan ilişki biçimi, işçi sınıfının geçirdiği değişiklikler gibi, temel gerçeklere uyum sağlayamayan sendikal paradigmaların henüz aşılammış olmasından kaynaklanmaktadır.

Günümüzün sendikal yapıları, ortaya çıktıkları ilk dönemden bugüne, kayda değer bir değişiklik göstermemiş, adeta kendi iç evrimini reddetmiş, dogmatik bir şekilde ilk formlarına bağlı kalmayı tercih etmişlerdir.

Mevcut haliyle sendikalar bu yüzden, kapitalizmin üretim sürecini yeniden örgütlemesi karşısında emek mücadelesini yürütmekte zorlanmakta, yapısal sorunlarını aşamadıkça bu etkisizlik, giderek emek mücadelesinde gerilemeye ve örgütlü mücadeleden kopuşlara yol açmaktadır.

Emek alanında bugün, yüz elli, iki yüz yıl öncesinin taleplerinin hala güncel olması, emek mücadelesinin bu görelî gerilemesinin en çarpıcı sonuçlarından biri olarak dikkat çekmektedir.

Neoliberal politikalar ve emek alanının parçalanması sonrası müzakere yürütülecek bir kamu otoritesi ve siyasal erk modeli giderek ortadan kalktığında ‘geleneksel sendikal anlayış’ da hızla üye ve itibar kaybına uğramıştır.

Hizmet sektörünün büyümesi, esnek ve güvencesiz çalışma, çok uluslu şirket modellerinin sendikal örgütlenmeye uygun olmayışı, taşeronlaşma, göçmen işçilerin artması, yeni yasaların sendikal mücadeleyi engelleyici veya etkisizleştirici işlevi, piyasalaşma ve özelleştirme, beyaz yakalı işçilerin sınıf içerisinde oranının artması olması gibi birçok yeni durum karşısında Türkiye sendikal hareketi hem toplumsal muhalefet içindeki gücünü hem de emek mücadelesi içindeki rolünü büyük oranda yitirmiştir. Tüm bu zorunluluklar, emek hareketinin yeniden yapılanması yönündeki tartışmaları gerektirmektedir.

Geldiğimiz aşamada emek hareketinin yeniden yapılanması tartışmaları, sermayenin yeni birikim rejiminden, iktidar ilişkilerinden, işçi sınıfının yeni yapı ve bileşimiyle sermayenin saldırılarından ve de sendikaların bugünkü durumundan ayrı ele alınamaz.

Sendikal örgütler yapısal bir değişim geçirmek zorundalar. Geline nokta kısmi düzenlemelerle sorunun çözülmesi olanaklı değildir. Yeni bir örgütlenme ve mücadele anlayışına ihtiyaç vardır. Sendikalar bu değişimi tamamlamakta ne kadar gecikirlerse, kayıpları o kadar fazla olacaktır.

Türkiye’de özellikle son on yılda bölüşüm krizi derinleşirken, buna yanıt verme teorik potansiyeli taşıyan sendikal alan, bürokratikleşme, parçalanma ve etkisizleşme sarmalına sıkışmış durumdadır.

Toplu sözleşme süreçleri giderek dar bir uzmanlık alanına hapsedilmekte, işyeri ve sektör düzeyinde örgütlenme kapasitesi zayıflamakta, genç ve güvencesiz emek ile göçmen işçilerin büyük çoğunluğu, çocuk işçilerin ise tamamı sendikal kapsamın dışında kalmaktadır.

Kamu kaynaklarının şirketleri sübvans ettiği bir konjonktürde, ücretlilerin reel kayıpları hızlanmış; asgari ücretle geniş kesimlerin ücreti fiilen eşitlenmiş; kiralar ve temel tüketim giderleri, işçilerin yaşamlarını sürdürebilme sınırlarını aşmıştır.

Yasak olması gereken çocuk işçiliği yoksul toplum kesimlerinde eğitim hakkını tırpanlar şekilde çocukların tek seçeneği haline gelmiştir. Bu tablo, **yeni bir sınıf siyaseti hattını** zorunlu kılmaktadır.

Yeni sınıf siyaseti hattı üç düzlemde kurulmalıdır

Birincisi, işyeri ve mahalle eksenli taban örgütlenmesinin yeniden inşasıdır. Sendikalar; genç, kadın ve göçmen işçilerin özgül koşullarını gözetken birimlerle, işyeri komiteleri ve mahalle dayanışma merkezleri üzerinden taban demokrasisini kurmalı; grev ve direniş deneyimlerini yatay biçimde paylaşmalıdır.

İkincisi, toplu sözleşme ve sosyal koruma rejiminin yeniden tasarlanmasıdır. Yaşam ücreti, otomatik enflasyon-verimlilik endekslemesi, taşeron son verilmesi, kirayı ve gıda sepetini dikkate alan toplu pazarlık hedefleri; emekli aylıklarında taban güvence ve refah payı; gençler için ilk iş-ilk ücret garantisi ve çocuk işçiliğinin yasaklanması bu tasarımın bileşenleridir.

Üçüncüsü, emek ile ekoloji ve kadın özgürlüğü mücadele hatlarının bütünleştirilmesidir.

Maden-enerji-sanayi dönüşümünde gerçek bir adil geçiş güvenceleri, çalışma sürelerinin kısaltılması ve yeniden eğitim; bakım emeğinin kamusallaştırılması; işyerinde eşitlik ve şiddetsiz ortamı güvenceleyen bağlayıcı protokoller, sınıf siyasetiyle ekolojik ve toplumsal cinsiyet adaletinin bağlarını güçlendirecektir.

Bu hat, konfederasyonlar arası rekabeti aşan, yerelden yukarıya birleşik eylem kültürü üretmeli; dijital çağın örgütlenme araçlarını (açık veri, şeffaf sandık, katılımcı oylama ve grev fonlarının izlenebilirliği) kullanarak sendikal demokrasiyi görünür ve güvenilir kılmalıdır.

Sınıf siyaseti, yalnızca ücret pazarlığı değil; barınma, ulaşım, enerji ve gıda gibi temel hakların kamusal güvenceye alınmasını hedefleyen bütünlüklü bir toplumsal program olarak ele alınmalıdır. Ekonomik / sendikal uğraktan kolektif / toplumsal ve siyasal uğraklara geçiş, ancak gerçekten işçi sınıfının bir bütün haklarını savunan ve bunun için savaştan bir sendikal mücadeleyle mümkündür.

Emek hareketinin küllerinden yeniden doğabilmesi için cesaretle yeni denemeler yapmaya başlamaktan başka bir çare görünmemektedir.

Kayyumun Kurumsallaşmasında Yeni Adım: AKP'nin CHP Saldırısı

CHP'ye yönelen yargısal ve idari müdahaleler, Türkiye'de muhalefet alanını bütünüyle şekillendirmeye dönük yeni bir otoriter tahkimatın işaretidir.

Ana muhalefet partisinin elindeki 17 belediyeye operasyon düzenlenmesi, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu dâhil çok sayıda belediye başkanının ve bürokratin tutuklanması, CHP'ye kayyum atanması girişimi, yalnızca bir partinin tasfiyesini değil, toplumsal muhalefetin bütününe karşı işletilen otoriter-güvenlikçi devlet refleksinin sürekliliğini göstermektedir. Bu müdahale, önceki yıllarda Kürt hareketine karşı işletilen araçların bugün artık merkez siyaset aktörlerine karşı da uygulandığı bir evreye işaret etmektedir.

CHP'nin bu denli hedef alınması, Türkiye siyasetinde yalnızca bir "kutuplaşma" biçiminin tezahürü değildir. Asıl mesele, kurulu rejimin meşruiyet üretme kapasitesini yitirmesiyle birlikte, farklı siyasal merkezlerin bu boşluğu doldurma potansiyelinin hayati bir tehdit olarak değerlendirilmesidir. CHP, son sekiz yılda özellikle Kürt seçmenle geliştirdiği temas ve büyükşehir belediyelerindeki kurumsal kapasitesiyle, iktidarın muhalefeti denetim altında tutma stratejisini tehdit eden bir merkez haline gelmiş durumdadır.

Üstelik yerel seçimlerdeki temas, CHP ile DEM Parti tabanı arasında sınırlı da olsa karşılıklı bir siyasal yakınlık doğurmuş, belli konularda ortaklaşma olanağını görünür kılmıştır.

CHP'nin İstanbul gibi büyük metropollerde toplumsal muhalefetle kurduğu ilişki, sivil meşruiyet kaynaklarını güçlendirmiştir. İşte bugün hedef alınan bu meşruiyet kapasitesidir.

İmamoğlu'nun tutuklanmasına karşı gelişen kamuoyu tepkisi ve Saraçhane merkezli ortaya çıkan toplumsal hareketlilik, bu müdahalenin sadece bir siyaset mühendisliği değil, bir kırılma anı yarattığını göstermiştir.

Fakat bu kırılmanın içeriği henüz açık değildir. Çünkü Saraçhane'de açığa çıkan öfke, CHP'nin örgütsel reflekslerinden çok, gençlik hareketleri ve toplumsal muhalefetin geniş kesimlerinden yükselmiştir.

Parti kadrolarının ötesinde gelişen bu sürükleyici dinamizm, yalnızca CHP'nin değil, tüm muhalefet aktörlerinin yeni bir siyasal sorumlulukla karşı karşıya olduğunu ortaya koymuştur.

İktidarın bugün CHP'ye yönelttiği bu saldırı, aynı zamanda sürecin demokratikleşmeyle bağını koparmayı amaçlamaktadır. "Barış" süreciyle eşzamanlı yürütülen bu tasfiye girişimi, çözümün gerçek öznesinin halklar değil, devlet olduğunu dikte eden bir üst akıl tahkim etme çabasıdır.

Bugün CHP'ye yönelik müdahale, yalnızca bir partiyi değil, demokratikleşme potansiyelini de hedef almaktadır.

Bu potansiyelin DEM Parti ve CHP dahil olmak üzere tüm muhalefet bloğu bakımından gerçek bir toplumsal programa dönüşmesinde Yeşil Sol Parti'nin barış sürecini demokratikleşme ve ekolojik yaklaşımla birleştiren stratejik aklına ve siyasal cesaretine ihtiyaç vardır.

Yeşil Sol Parti, merkez-çevre ikiliğinin ötesine geçerek yeni bir toplumsal kutbu temsil etmeyi hedefleyecektir. Bu kutup, ne yalnızca AKP karşıtlığına ne de restorasyoncu beklentilere dayanacaktır.

Gerçek demokrasi, halkların eşitliği, emekçilerin hakları, kadınların özgürlüğü ve doğanın korunması için verilecek kurucu bir mücadele hattıyla mümkündür.

Bugün CHP'ye yönelik saldırıyı yalnızca teşhir eden değil, bu saldırının açığa çıkardığı krizi örgütlü halk gücüne dönüştüren bir strateji izlemeyi tarihsel bir sorumluluktur.

Yeni Hafriyatçılık, Yeni Sömürgecilik ve Türkiye'nin Maden Sahasına Dönüşü

Ekolojik kriz alarm zillerini çalmaya başlayalı çok oldu ve küresel güçler imdat frenini çekmenin çok uzağındadır

Küresel ölçekte kapitalizm tarafından hızlandırılan yeni ekolojik çöküş (kapitalosen) döneminin iki ana belirleyicisi, endüstriyel tarım ve fosil yakıtlardır. Ekolojik krize bir yanıt olarak üretildiği söylenen “yeşil dönüşüm” ise sadece yeşil boyamadan ibarettir ve sürekli olarak yeni gaspların ve tehcirlerin önünü açmaktadır.

2023'te dünya kömür tüketimi tarihin en yüksek seviyesine ulaşmış durumdadır. Bu tablo, enerji dönüşümü iddialarının, gerçekte fosil bağımlılığını ve sermaye mantığını sürdürmenin yeni yollarını aradığını ortaya koymaktadır.

Türkiye'de ise bu süreç, yeni hafriyatçılık adı verilebilecek bir sömürü rejimiyle iç içe ilerliyor. “Yeşil geçiş” söylemi altında;

- Doğal varlıkların yerli ve yabancı sermayeye açılması,
- Kritik mineraller üzerinden “yeşil / alternatif enerji” adı altında madenciliğin meşrulaştırılması,
- Yerel direnişlerin bastırılması,
- Ekolojik yıkımın hızlanması şeklinde bir yönelim söz konusudur.

2025'te kabul edilen İklim Kanunu ve ardından gelen Torba Yasa, yalnızca iklim uyumuna dönük teknik düzenlemeler değildir; sermaye için yeni hafriyatçılığın kurumsal altyapısını tesis eden yasal çerçevelerdir.

Barış ve Yeni Sömürgecilik Riski

Barış süreci atmosferi, sermaye için yeni bir nüfuz alanı açıyor. Güvenlikçi mantığın yerini bu kez “kalkınmacı” söylemler almaktadır.

Kürt illerinde yapılan enerji ve maden yatırımları, istihdam ve bölgesel kalkınma vaatleriyle sunulsa da, gerçekte mülksüzleşme, zorunlu göç ve güvencesiz işçileşme anlamına gelmektedir. Bu durum, barışın halkların eşitliği ve özgürlüğü temelinde değil, sermayenin sömürsünü derinleştirmek üzere inşa edilmesi riskini doğurmaktadır.

Enerji Politikalarının Sınıfsal Boyutu

Egemen yaklaşım, enerji ihtiyacını tartışmasız bir veri olarak sunmaktadır. Oysa sorulması gereken şudur: Enerji kim için, ne için ve hangi tüketim biçimlerini beslemek için üretiliyor? Türkiye’nin enerji politikaları, aşırı tüketime dayalı büyüme modelini sürdürmekte; “yeşil enerji” ve “yerli-milli kaynak” söylemleri bu bağımlılığı gizlemektedir.

Sanayi sektöründe fosilden çıkış ve dijitalleşme, büyük ölçekli istihdam kayıplarını beraberinde getirecek. Bu nedenle “adil geçiş” yalnızca teknik bir dönüşüm değil; üretim-tüketim zincirlerinin demokratik yeniden planlanmasını, emek piyasalarının güvencelendirilmesini ve sınıfsal adaletin sağlanmasını kapsamalıdır.

Kent-Kır Kırılğanlığı

Yeni hafriyatçılık, kır ve kentte farklı ama iç içe geçmiş sonuçlar doğurmaktadır. Bunlar, Kırdan, tarım arazilerinin maden sahalarına dönüşmesi, su kaynaklarının kirlenmesi, küçük üreticilerin mülksüzleşmesi iken, kentte gıda fiyatlarının yükselmesi, enerji yoksulluğu, kırdan göç eden güvencesiz çalışanların kent yoksullarıyla aynı güvencesizlik havuzuna itilmesi ile ortaya çıkan insan hakları krizi olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu kırılğan dönüşüm, sosyal ve sınıfsal gerilimleri artırırken dayanışma ağlarını da zayıflatacaktır. “Yeşil büyüme” söylemi, bu gerilimleri perdelemek için kullanılmakta; büyüme hedefleri ekolojik sınırların farkında olunmasına rağmen sürdürülebilirlik maskesiyle meşrulaştırılmaktadır.

Bizim buna karşı cevabımız, gıda egemenliği ve enerji demokrasisi olmalıdır. Gıdayı üreten, dağıtan ve tüketen insanların aynı zamanda gıda üretimi ve dağıtımının mekanizmalarını ve politikalarını da kontrol ettiği bir gıda sistemi egemen olmalıdır.

Bu, şirketlerin ve piyasa kurumlarının küresel gıda sistemini kontrol ettiği mevcut kurumsal gıda rejiminin aksinedir. Enerjiye erişim temel bir insan hakkı olarak tanımlanmalıdır. Enerjinin üretimi de sermayenin değil toplumun ihtiyaçları çerçevesinde demokratik karar alma süreçleri ile planlanmalıdır.

Siyasal Yönelim

Yeşil Sol Parti'nin yeni hafriyatçılığa karşı izleyeceği siyaset hattı üçayaklıdır:

Birincisi, Acil Savunma Hattıdır: Bu hat, orman, su, mera ve tarım alanlarına dönük saldırılara karşı hızlı, görünür, yaygın direnişler örgütlemeyi hedeflemektedir.

İkincisi Geçiş Dönemi Politikalarıdır: Bu hat, gıda egemenliği, agroekolojik üretim, enerji kooperatifleri, kır-kent dayanışma ağları, istihdam kayıplarına karşı emek güvenceleri sağlamayı hedef almaktadır.

Üçüncüsü ise Toplumsal Dönüşüm Hedefidir: Bu hat ise, tüketim kalıplarının sorgulanması, enerji ve üretim zincirlerinin halkın ihtiyaçlarına göre demokratik şekilde planlaması, ekolojik ve demokratik toplumun inşası olgularını hedeflemektedir.

Bu çerçevede, DEM Parti içindeki ekoloji hattının güçlendirilmesi ve muhalefet partilerinin ikircikli tutumlarının ötesine geçen halk temelli bir siyaset hattının örülmesi kritik önemdedir.

Planlamaya Dayalı Ekolojik Geçiş

Ekolojik geçiş, piyasa mekanizmalarına bırakıldığında yalnızca sermayenin çıkarlarını güçlendirecektir. Bu nedenle Yeşil Sol'un önerisi, demokratik planlamaya dayalı bir geçişi gerçekleştirmektir.

Enerji planlaması, ulusal değil, bölgesel ve yerel düzeyde enerjiye eşit erişim ve demokratik planlama ile gerçekleştirilmeli; Enerji Kooperatifleri, belediyelerin ve yerel meclislerin katılımıyla belirlenmelidir.

Üretim planlaması, endüstriyel tarım yerine agroekolojiye geçiş için üretim desenlerinin halkın gıda ihtiyacına ve gıda egemenliği ilkelerine göre planlanması hedeflenmelidir.

Gerçek adil geçiş, maden, enerji ve sanayi işçilerinin kayıplarına karşı istihdam güvenceleri, yaşam ücreti, eğitim ve yeniden istihdam programları ile sürdürülmelidir.

Barış Süreçleri için Ekolojik Restorasyon

Barış sürecinin ekolojik ayağı olarak ekolojik restorasyon programı hayata geçirilmelidir:

Hasar tespiti: Savaş ve güvenlik gerekçeleriyle tahrip edilen orman, su, tarım ve yaşam alanlarının bilimsel envanteri çıkarılmalı, onarım ve yeniden inşa gerçekleştirilmeli, baraj, maden, taş ocağı ve askeri operasyonlarla tahrip edilen bölgelerde onarım projeleri geliştirilerek halkın katılımıyla uygulanmalıdır. Restorasyon süreçleri yalnızca teknik uzmanlara değil, yerel halkın bilgisine ve emeğine dayanmalıdır.

Ekolojik restorasyon, halkların eşit yurttaşlık hakkının ve kendi yaşam alanlarını yönetme hakkının bir parçası olarak tanımlanmalıdır.

Sonuç olarak, yeni hafriyatçılığa karşı mücadele, sadece doğa savunusu değil; aynı zamanda sınıfsal adalet, barışın eşitlik temelinde inşası ve demokratik toplum vizyonunun ayrılmaz bir parçasıdır. Yeşil Sol Parti, kendi ekolojik ve demokratik toplum hattını, bu çelişkilerin hepsini göğüsleyen bir kurucu siyaset olarak öne çıkarmayı amaçlamaktadır.

Bu noktada, gıda egemenliği konusunda yeni bir tartışma alanı açılması en önemli ihtiyaçlardan biridir ve Yeşil Sol Parti bu alanı açmayı bir hedef olarak önüne koymuştur.

Bu alanın önemli noktaları, kooperatifleşmenin, kısa tedarik zincirleri, üretici-tüketici dayanışma ağları, belediye ön-alım sözleşmeleri ve okul-hastane gibi kamusal kurumlarda yerel-mevsimlik alım garantileriyle somutlaşması; gıda, su ve tohum üzerinde kamusal-toplumsal mülkiyet ile şirket tekellerine karşı hukuksal-kurumsal koruma mekanizmalarının oluşturulması şeklinde öne çıkmaktadır.

Böylelikle “açlığı yönetme” siyasetine karşı, gıdanın siyasal bir hak olarak “açlığın örgütlenmesi” mümkün olacaktır.

Kadın, Çocuk ve LGBTİ+’ların İnsan Haklarına Yönelik Saldırlara Karşı Hareket

AKP’li yıllar boyunca sürdürülen politikalar sonucunda cinsiyet eşitsizliği hızla derinleşmiş, kadın ve LGBTİ+ hareketinin kazanımlarına dönük saldırılar iktidar bloğunun ideolojik politik tahkikatında en önemli başlıklardan biri olmuştur. Kendi haklarını savunma araçlarından ve örgütlenme özgürlüğünden mahrum bırakılan çocukların insan hakları ise evde ailenin, sokakta toplumun, okulda devletin, işyerinde patronun insafına bırakılmış, insan gelişiminin fırsatlar dönemi olan çocukluk bir bütün olarak yetişkinliğin mülkiyetine ve kuşatmasına terk edilmiştir.

Toplumumuzda kadınlara ve LGBTİ+’lara yönelik şiddet, ayrımcılık ve nefret suçları artarak devam etmekte olup, bu durum ayrımcılığa karşı hak temelli bir yaklaşımla ele alınması gereken önemli bir sorun alanıdır. Çocuklara yönelik suçlarda cezasızlık hiçbir toplum kesimi için olmadığı kadar yaygındır. Buna karşın suça sürüklenmiş çocuklar aşırıcı kesimlerce gün geçtikçe nefret odağı halinde hedefe konmakta, mağdur ya da fail olmasına bakılmaksızın çocuğu korumakla yükümlü AKP-MHP hükümet bloğu ise topluma hukuku çocuğa karşı intikam aracı haline getirme amaçlı düzenlemeleri tartışmaktadır.

Kadınlar ve LGBTİ+'lar, fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddete maruz kalmakta, nefret söylemleri ve suçları nedeniyle hedef gösterilmektedir. Bu saldırılar münferit olaylar değil, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ve ayrımcılığa dayanan sistematik bir nitelik taşımaktadır.

Şiddet faillerine ve nefret suçlularına karşı yeterli hukuki yaptırımların uygulanmaması, cezasızlık kültürünü beslemekte ve yeni saldırıları cesaretlendirmektedir. Yargı süreçlerinde yaşanan suç ortaklığı ve toplumsal önyargılar, ayrımcılığa uğrayanların adalete erişimini engellemektedir.

Uluslararası ve ulusal yasal düzenlemelerin zayıflatılması, mevcut yasal güvencelerin uygulanmaması veya görmezden gelinmesi, hak mücadelelerini sekteye uğratmaktadır. İstanbul Sözleşmesi gibi temel mekanizmalardan geri adım atılması, bu alandaki çabaları geriye götürmektedir.

Bu durum karşısında Yeşil Sol Parti; kadın, çocuk ve LGBTİ+'lara yönelik her türlü ayrımcılık ve saldırının karşısında bu gruplarla birlikte hareket ve mücadele edeceğini beyan etmektedir.

Yeşil Sol Parti ayrıca, hukuki güvencelerin güçlendirilmesini, kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelik şiddetle ve çocuk hakları ihlalleri ile mücadelede hukuki zeminin güçlendirilmesini savunmaktadır.

Bu kapsamda, İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönülmesi ve sözleşmenin etkin bir şekilde uygulanması, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmedeki çekincelerin kaldırılması temel hedefler olarak görülmektedir. Ayrıca, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un kapsamının genişletilmesi, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimden bağımsız olarak tüm bireylerin şiddetten korunmasını sağlayacak mekanizmaların kurulması gerektiğini belirtmektedir.

Cezasızlık Kültürüne Son Verilmelidir

Şiddet faillerinin ve nefret suçlularının hak ettikleri cezayı alması için yargı süreçlerinin bağımsız ve adil işlemesi gerekmektedir. Kadın cinayetlerinde ve nefret suçlarında uygulanan iyi hal indirimleri gibi cezasızlığa yol açan uygulamalar mutlaka kaldırılmalıdır. Nefret suçları yasasının kapsamı genişletilerek, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelinde işlenen suçların da açıkça nefret suçu olarak tanımlanması ve cezalandırılması gerekmektedir.

Çocuğa yönelik suçlardaki cezasızlıkla etkin mücadele edilmeli, çocukların faili olduğu suçlara ilişkin olarak ise çocukların suça sürüklenmesinin kök nedenlerine inilmeli ve hukuku intikam aracı haline getirecek, çocukları hedef haline getirecek her türlü uygulamaya karşı net tutum alınmalıdır.

Kurumsal Mekanizmaların Yeniden İnşası Zorunludur

Kadınlara, çocuklara ve LGBTİ+'lara yönelik şiddetin önlenmesi için kurumsal yapılar güçlendirilmelidir. Bu kapsamda, şiddet önleme ve izleme merkezlerinin sayısının artırılması, maruz kalanlara yönelik güvenli barınma, psikolojik, hukuki ve sosyal destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Eşit Temsil ve Siyasal Katılım Temel İlkedir

Kadınlar, çocuklar ve LGBTİ+'lar siyasetin her alanında daha fazla temsil edilmelidir. Bu grupların kendi taleplerini ve sorunlarını doğrudan ifade edebilmeleri için siyasal katılım mekanizmalarının önündeki engellerin kaldırılması gerekmektedir. Eş başkanlık sistemi gibi temsiliyeti güçlendiren mekanizmaların yaygınlaştırılmalıdır.

Sağlamcılıkla Yüzleşme

Engelliler de tıpkı kadınlar, LGBTİ+'lar ya da göçmenler gibi bu toplumda sistematik ayrımcılıkla yüz yüze kalan bir parça, hakları sürekli gasp edilen, yaşam alanları daraltılan, siyasetin dışında bırakılan bir topluluktur. Eğer gerçekten bütünlüklü bir toplumsal barıştan söz edeceksek, engellilerin de bu çerçevenin içinde eşit özne olarak yer alması gerekmektedir.

Bunun için de sağlamcılıkla yüzleşmek kaçınılmazdır. Nasıl ki patriyarka, heteroseksizmle ya da yetişkin sultası ile yüzleşmeden özgürlük mümkün olmayacaksa, sağlamcı bakış açısıyla yüzleşmeden de eşitliği gerçekleştirmek mümkün değildir.

Sağlamcılıkla mücadele, sendikal ve yerel yönetim pratiklerinin ana hattına yerleştirilmelidir. Kamu ve belediye istihdamında erişilebilirlik ve makul düzenleme zorunluluğu, kişisel asistanlık ve bakım hakkının kamusal finansmanı, toplu sözleşmelere kapsayıcı istihdam ve evrensel tasarım hükümlerinin konması, siyasetin her düzeyinde engelli örgütleriyle eş-kurum tasarımı bu mücadelenin vazgeçilmez bileşenleridir.

Yerel Yönetim Anlayışımız

Yeşil Sol Parti için yerel yönetimler, yalnızca kamu hizmeti sağlayıcı kurumlar değil; ekolojik, demokratik ve adil bir toplumun inşasında merkezi aktörlerdir. Bunun için her şeyden önce yerel yönetimler üzerindeki merkezi vesayet kaldırılması gerekmektedir.

Yeşil Sol için varlık sebebini o yereldeki herkesin insan haklarının gereklerini yerine getirmek olarak tanımlayan, insanların haklar ve onur bakımından eşitliği temelinde yükselen, insanın diğer türlerle ve doğal çevre ile ilişkisindeki etkin sorumluluğunu esas alan yerel yönetimlerin programatik çalışması önümüzdeki dönemde demokratik toplumun yerelden inşasında odaklardan birisidir.

İnsan Hakları Kentleri düşüncesini temel alan ve bu yolda “İnsan Hakları Kentleri Türkiye Ağında” bir araya gelecek kentlerle demokratik toplum aşağıdan yukarı inşa edilmesi için çalışılacaktır.

Yeşil Sol Parti, yerel yönetim programını insan hakları kentleri hareketi temelinde geliştirecektir ve aşağıdaki ilkeler çerçevesinde hareket etmeyi savunur:

1. Katılımcı demokrasi, katılımcı bütçe

Yerel yönetimler, sadece yasal zorunluluklar çerçevesinde değil, halkın doğrudan katılımını sağlayan mekanizmalarla çalışmalıdır. Karar alma süreçlerinde:

-Belediye meclisleri, yerel ekoloji meclisleri, kooperatifler ve sivil toplum örgütleri aktif rol alır. Katılımcı bütçe mekanizmaları, yerel yatırımlar ve hizmetlerin halkın önceliklerine göre planlanmasını sağlar.

-Karar alma süreçlerinde şeffaflık ve düzenli bilgilendirme esastır. Halk, sadece bilgilendirilen değil, aynı zamanda karar süreçlerine doğrudan etki eden bir aktördür.

-Bu mekanizmalar, yerel halkın kendi yaşam alanları üzerindeki kontrolünü güçlendirir, yerel dayanışmayı ve demokratik kültürü geliştirir.

2. Demokratik hesap verebilirlik

Seçilmiş belediye başkanları ve yöneticiler, yalnızca merkezi yasalarla değil, halkın ve partinin demokratik denetimine tabi olmalıdır. Bu bağlamda:

-Halkın iradesiyle uyumsuz hareket edenler, geri çağırma mekanizması ile görevden alınabilir.

-Belediye yönetimleri, karar süreçlerinde parti organlarıyla sürekli iletişim ve raporlama içinde olmalıdır.

-Yerel yönetimde şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılım, partinin merkezi politikalarıyla uyumlu şekilde sağlanmalıdır.

-Bu uygulama, yerel yönetimlerin hem demokratik hem de ekolojik hedeflerle uyumlu olmasını güvence altına alır.

3. Ekolojik öncelik

Yerel yönetimler, doğanın korunması ve restorasyonu konusunda aktif rol üstlenmelidir. Bu çerçevede:

-Orman, mera, su ve tarım alanlarında ekolojik dengeyi bozacak yatırımlar yerine sürdürülebilir alternatifler geliştirilir.

-Yerel ekoloji meclisleri, halkın ve uzmanların katkısıyla ekolojik tahribatı takip eder, çözüm önerileri üretir.

-Yeşil altyapı, yenilenebilir enerji projeleri ve agroekolojik üretim alanları desteklenir.

4. Adil ve eşitlikçi hizmetler

Yerel yönetimler, sosyal adalet ve eşitlik ilkesini temel alır:

-Yoksullar, kadınlar, gençler, çocuklar, yaşlılar ve kırsal-kent arası göç eden güvencesiz çalışanlar için temel hizmetlerin erişilebilirliği sağlanır.

-Kamu alanları, kültürel ve sosyal yaşam alanları, herkesin eşit erişimine açık olacak şekilde planlanır.

-5. Ekonomik ve toplumsal dönüşüm

Yerel yönetimler, yerel ekonomiyi dönüştürmek ve sürdürülebilir kılmak için:

- Enerji ve üretim planlamasını piyasa mantığından bağımsız, kooperatifler ve yerel girişimlerle destekler.
- Agroekoloji, yerel gıda üretimi, yerel enerji kooperatifleri ve dayanışma ekonomisini teşvik eder.
- İş güvencesi, yeniden eğitim ve sosyal destek programları ile ekonomik adaleti güçlendirir.

6. Barış ve toplumsal uzlaş

Yerel yönetimler, barış süreçlerinin ekolojik ve sosyal boyutlarını gözetir:

- Savaş ve güvenlik operasyonlarıyla tahrip edilen alanların restorasyonunu halkla birlikte yürütür.
- Kır ve kent alanlarında dayanışma ağlarını güçlendirir, toplumsal uzlaş ve adaleti destekler.
- Yerel halkın kültürel ve ekolojik mirasını koruyan projeleri hayata geçirir.

Yeşil Sol Parti'nin yerel yönetim anlayışı, merkezi yönetimden bağımsız, halkın ve partinin demokratik kontrolüyle şekillenen, katılımcı, ekolojik ve adil bir toplum vizyonunun somutlaşmış halidir. Katılımcı demokrasi ve katılımcı bütçe mekanizmalarıyla halk, kendi yaşam alanları üzerinde gerçek söz sahibi olur; ekolojik ve toplumsal adalet yerel yönetimlerin ana hedefi haline gelir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜDAHALE

Yeşil Sol Ne Yapmalı?

Bu tespitlere yanıt üretmek üzere uzun süredir üzerinde tartışmalar yürüterek belli bir olgunluğa eriştiğimiz “Sol Odak” ve “Demokrasi Koalisyonu” önerileri hem Türkiye’deki siyasal ve toplumsal muhalefetin önündeki görevleri tanımlaması, hem de bu görevlerin yerine getirilmesinde Yeşil Sol’un işlevine ilişkin önemli ipuçları barındırması bakımından önemlidir.

Yaptığımız Büyük Konferans ve Kongrede “**Sol Odak**”, “...politik ve örgütsel hedefi olan, içinde solun yenilenmesi amacını da barındıran, çokluk temelinde örgütlenmiş, orta ve uzun vadedeki hedefleri tanımlayıp programatik bir şekilde belirlemiş olan politik bir sol muhalefet odağını ya da politik bir hareketi ifade etmektedir.” şeklinde tanımlanmış;

“**Demokrasi Koalisyonu**” için ise “...Bu koalisyon, bugünün siyasal ihtiyaçları üzerinden toplumsal muhalefeti bir araya getirmek, baskıcı otoriter rejimi geriletmek, iktidar blokunu durdurmak ve geniş toplumsal kesimlerin taleplerini görünür kılıp savunmak amacıyla çeşitli siyasal ve toplumsal parti, örgüt, sendika, meslek kuruluşu vb gibi yapılar arasında kurulan, uzun vadeli amaçlar yerine kısa dönemli hedeflere odaklanan bir toplumsal mücadele cephesidir.” açıklaması yapılmıştır.

Yeşil Sol Parti, bir Demokrasi Koalisyonunun Sol Odak çalışmasını güçlendireceği, ama aynı zamanda Sol Odağı da kaçınılmaz bir ihtiyaç haline getireceği tespitinden hareket etmektedir. Diğer taraftan, solun dağınıklığı, örgütlenme ve refleks üretmedeki yetersizliği de Demokrasi Koalisyonu başarsın başarılsın, Sol Odak’ın tarihsel bir sorumluluk olarak önümüzde durduğunu göstermektedir.

Önümüzdeki dönemin nasıl geçirileceği bu ikili düzeyde işçi, kadın, engelli, LGBTİ+, çocuk, gençlik ve ekoloji hareketini temel alan bir örgütlenme inşasına bağlıdır.

Sol Odak: Programatik ve Kurucu Bir Muhalefet Arayışı

Yeşil Sol Parti, geçmişin çoğunlukla kimlik düzeyinde kalan ayrımlarını, sektarizm ve bürokratik merkeziyetçiliği aşmış, örgütlü örgütsüz tüm antikapitalist güçlerin bir arada mücadelesini savunmaktadır.

"Sol odak", dar anlamıyla bir parti, platform ya da seçim ittifakından ibaret değil, belirli bir tarihsel bağlamda solun krizine ve toplumsal mücadelelerdeki dağınıklığa verilen stratejik bir yanıttır.

Türkiye’de ve dünyada solun uzun süredir karşı karşıya olduğu dağınıklık, neoliberalizmin yarattığı yapısal dönüşümlerle kesişmiş; sınıf, toplumsal cinsiyet, ekoloji ve kimlik temelli mücadelelerin birbiriyle temas edemediği, hatta çoğu zaman birbirini dışladığı bir tablo ortaya çıkmıştır. “Sol odak” tam da bu kopukluklara, temsiliyet krizine ve strateji yoksunluğuna karşı kolektif, yenileyici ve kurucu bir çerçeve sunar.

Her şeyden önce, sol odağın kendisini **açık bir antikapitalist çizgiyle** tanımlaması gerekir. Neoliberalizmin farklı biçimlerde içselleştirildiği bir siyasal ortamda, belirsiz ilerici taleplerin ötesine geçerek sömürü düzenini doğrudan hedef alan, sınıf mücadelesini yeniden kuran bir program hattı esastır.

Sol odak, yalnızca doğru ilkeleri savunan bir grup olmanın ötesinde, kitle hareketleri içinde aktif olarak konumlanan bir politik yapı olmalıdır. Ekolojik direnişlerden feminist mücadelelere, grevlerden mahalle forumlarına kadar farklı alanlarda ön cephede yer almalı; yalnızca destek değil, siyasal yön önerisi de sunmalıdır. Ancak bu siyasal yön sadece sokakta değil, solun kendi iç örgütlenmesinde de inşa edilmelidir. Sol odak, farklı eğilim ve geleneklerin katılabildiği, iç demokrasiyi gözetken, tartışmayı kurumsallaştıran ve çoğulculuğu örgütsel bir ilkeye dönüştüren bir yapı olmalıdır. Demokrasi, yalnızca talep edilen değil, yaşanarak kurulan bir değer olarak ele alınmalıdır.

Sol odağın taşıyıcısı olacak bileşenler (partiler, kolektifler, inisiyatifler, bireyler) arasında zoraki bir birleşme değil, gönüllü bir siyasal ortaklık esas alınmalıdır. Ortaklıklar, ideolojik homojenlik değil, karşılıklı tanıma ve dayanışma temelinde kurulmalıdır. Bu, birlikteliklerin kalıcılığını değil, etkili işlevselliğini garanti altına alır.

Aynı zamanda sol odak, yalnızca örgütlü kesimlere değil, uzun süredir siyasetten uzaklaşmış veya yeni politikleşen kesimlere de açık olmalıdır.

Gençler, işsizler, göçmenler, ekolojik yıkım mağdurları, ev içi emekçiler gibi örgütsüz ama potansiyel taşıyan toplumsal kesimlerle bağ kuracak yatay ve kapsayıcı araçlar geliştirmek zorundadır.

Son olarak sol odak, bu ilkeleri yalnızca teorik olarak değil, somut mücadele programıyla hayata geçirmelidir. Demokrasi mücadelesini, ekolojik krizi, erkek egemen tahakkümü ve sınıfsal sömürüyü birbirinden koparmadan; ama aynı zamanda her birini kendi içinde örgütlenmeye teşvik eden bir siyasal stratejiyle örmelidir.

Bu yönüyle sol odak, geçmişin örgütsel formlarını tekrar eden değil; günümüzün mücadele ihtiyaçlarını karşılayan, yerel ve küresel deneyimlerle beslenen, barışla demokrasiyi, sınıfla kimliği, ekolojiyle üretimi birlikte düşünen yeni bir kurucu odaktır.

Sol Odak, hem Demokrasi Koalisyonu hem de onu aşan biçimde bütüncül işçi sınıfı ve ezilenlerin mücadelesi içinde tarihsel misyonunu yerine getirebilecek bir yapıya bürünürse, diğer siyasal aktörlerin durumuna da bakarak kolektif değerlendirmenin sonucunda farklı bir form alabilir. Ancak Sol Odak'ın yeni bir siyasi partiye dönüşüp dönüşmeyeceği, görünür gelecekte anlamlı bir soru değildir.

Sol Odak üzerine diğer öznelerle sürdürülecek tartışma başlıkları şu şekilde tasarlanabilir:

Demokratik Kurucu Süreç ve Halk Egemenliği

Mevcut merkezîyetçi, otoriter ve güvenlikçi rejime karşı, halkların kendi kaderini tayin hakkını ve yerinden yönetimi esas alan yeni bir demokratik kurucu süreç hedeflenmektedir. Bu süreç, anayasal reformla sınırlı olmayan; emekçilerin, kadınların, gençlerin, çocukların, LGBTİ+'ların ve tüm ezilen kimliklerin doğrudan katılımıyla şekillenecek bir demokrasi tahayyülüdür.

Toplumsal Eşitlik ve Emek Odaklı Dönüşüm

Güvencesiz çalışanlar, sendikasız işçiler ve yoksul kitleler için güvence, örgütlenme ve gelir adaleti taleplerine dayalı bir ekonomik model savunulmaktadır. Asgari değil, onurlu yaşam düzeyi hedeflenmeli; emeğin kolektif hakları piyasa mantığının önüne geçirilmelidir.

Feminizm ve Toplumsal Cinsiyet Adaleti

Mücadele programı, patriyarkal tahakkümle hesaplaşmayı temel alır. Kadınların, çocukların ve LGBTİ+'ların yaşam hakkı, kamusal temsili, bakım emeğinin tanınması, üretim süreçlerine katılım hakkı ve şiddetsiz bir yaşam hakkı, Sol Odağın vazgeçilmez ilkelerindendir. Bu adalet, yalnızca politik temsille değil, gündelik yaşamın her alanında kurumsallaşmalıdır.

Ekolojik Adalet ve Doğa ile Uyumlu Yaşam

Büyüme, hafriyatçı ekonomi modeline, talana ve sermaye için doğa gaspına karşı, agroekoloji, enerji demokrasisi ve yerel-topluluk temelli ekolojik alternatifler savunulmaktadır.

Barış, Adalet ve Hakikat

Çatışma sonrası dönemde, barışın kalıcılığı için yalnızca silahların susması yeterli değildir. Hakikatin açığa çıkarılması, yüzleşme süreçleri, ekolojik restorasyon, onarıcı adalet mekanizmaları ve eşit yurttaşlık temelinde demokratik bir barış inşa edilmelidir.

Anti-kapitalist ve Anti-faşist Direniş Hatlarının Kurulması

Yükselen otoriterliğe, ırkçılığa ve kapitalist birikim rejimine karşı, toplumsal hareketlerin ve sınıf temelli direnişlerin birleşik, yatay ve dayanışmacı biçimlerde yeniden örgütlenmesi esas alınır.

Antifaşist mücadele, hem kültürel hegemonya hem de sokak direnişi biçimlerinde kavranır.

Toplumsal Dayanışma Ekonomileri ve Kamusal Yeniden İnşa

Özelleştirmelere, piyasalaşmaya ve sosyal devletin tasfiyesine karşı, kamusal hizmetlerin yeniden inşası; kooperatifçilik, müşterekler, yerel halk girişimleri gibi alternatif ekonomi biçimleri teşvik edilir.

Bilgi, Kültür ve Eğitim Üzerindeki Denetimin Kırılması

Akademi, medya ve kültür politikalarının devlet ve sermaye denetiminden kurtarılması; özgür düşüncenin, eleştirel bilginin ve yaratıcı üretimin önündeki engellerin kaldırılması hedeflenmektedir. Eğitim kamusal bir hak olarak yeniden tanımlanır. Çocukların ve gençlerin faşist, dinci ideolojinin tahakkümünden nasıl özgürleştirileceğine dair somut politikalar ve örgün eğitim dışında alternatif modeller geliştirilir.

Bu mücadele başlıkları, sol odağın yalnızca savunma refleksiyle değil, kurucu bir siyasal iradeyle hareket etmesini sağlar. Bu odak, güncel otoriter rejimin karşısında parçalı kalan toplumsal muhalefeti toparlama, yeniden yön verme ve geleceği bugünden kurma imkanını içinde barındırır.

Sol odak, sadece muhalefet değil; başka bir toplumu kurma kararlılığıdır. Yeşil Sol Parti için yukarıda anılan ilkelerle birlikte kendi ilke ve yorumlarını da tartışmak isteyen tüm kesim ve bireylerle tartışma yürütmeye hazırdır.

Demokrasi Koalisyonu: Otoriter Rejime Karşı Ortak Mücadelenin Acil Zemin

Bugün Türkiye'de muhalefet siyasal alanın topyekûn daraltılmasıyla karşı karşıyadır. CHP'ye kayyum atanması ve İmamoğlu'nun tutuklanması, muhalefetin herhangi bir kurumsal güç merkezi olmasına bile tahammül edilmediğini göstermektedir. Bu müdahaleler, yalnızca partileri değil, toplumsal muhalefetin bütününe hedef almakta; barış sürecinin yürütüldüğü bu dönemde dahi güvenlikçi devlet aklının nasıl süreklilik arz ettiğini ortaya koymaktadır.

Bu koşullarda, otoriter tahakkümü geriletmek, toplumsal muhalefeti parçalı yapıların sınırlarının ötesinde bir araya getirmek ve halkın demokrasi taleplerini savunmak için yeni bir siyasal mücadele zeminine ihtiyaç vardır. "Demokrasi Koalisyonu" önerisi, bu ihtiyaca verilen somut bir yanıttır.

Demokrasi Koalisyonu, bir birlik veya tek cephe değil; çeşitli siyasal partiler, sendikalar, meslek örgütleri, toplumsal hareketler ve yerel inisiyatiflerin katılımıyla oluşturulacak geniş, yatay ve dinamik bir mücadele alanıdır.

Bu yapı, mevcut kurumsal siyasetle sınırlı olmayan, ancak onunla etkileşim kuran; yalnızca seçimle ilgili olmayan, ancak seçim sonuçlarını da belirleyebilecek bir politik kapasiteyi hedefler.

Bu önerinin dayandığı ihtiyaçlar açıktır:

- CHP'nin hedef alınması, onu savunmayı gerektirir; ancak bu savunma, CHP'nin politik sınırlarına tabi olmadan, daha geniş bir demokratik mücadele hattı içinde konumlanmalıdır.
- Barış süreci, gerçek anlamda demokratikleşmeden geçmek zorundadır. Ancak bu süreç, sadece bir görüşme süreci olarak değil, halkların ve toplumsal mücadelelerin aktif öznesi olduğu bir dönüşüm süreci olarak kurgulanmalıdır.
- Toplumsal muhalefet dağınık ve örgütsüzdür. Ancak yerel ekolojik direnişlerden gençlik hareketlerine, feminist mücadeleden sendikal çıkışlara kadar birçok alanda potansiyel açıktadır. Demokrasi Koalisyonu bu potansiyelleri geçici, temsilsiz, gevşek bir ağ değil; hedef odaklı, siyasal refleksi olan bir ortaklaşma biçimiyle birleştirmelidir.

Bu koalisyonun hedefleri kısa vadelidir; uzun vadeli ideolojik birliktelik değil, acil siyasal ihtiyaçlara yanıt verme kapasitesi esas alınır.

Demokrasi Koalisyonu, CHP'yi de içine alan ama ona tabi olmayan, geniş tabanlı ve katılımcı bir mücadele formudur. Koalisyon, tabandan başlayarak CHP'yi içerebilir ama onun çizgisiyle sınırlanamaz. Aynı şekilde DEM Parti'nin tecrübesi, Kürt halkının direnci, kadın hareketinin yaygınlığı, ekoloji hareketinin potansiyeli, sendikal refleksler ve gençlik enerjisi bu koalisyonun taşıyıcı dinamikleri olmalıdır.

Bu öneri, yalnızca bugünü savunmak değil, yarını kurmak için de gereklidir. Eğer toplumsal muhalefet ortak bir siyasal zemin inşa edemezse, otoriter rejim yalnızca bugünü değil, geleceği de mühürleyecektir. Demokrasi Koalisyonu, o zeminin ilk adımı olabilir. Yeşil Sol Parti, bir Demokrasi Koalisyonu oluşturulması çağrısını tekrarlar ve bu alanda yapılacak her türlü çağrıya olumlu yanıt vereceğini ilan eder.

Bizi birbirimize bağlayan şey, aynı yolda yürümeye dair güvenimizdir. Yan yana durduğumuzda yalnız olmadığımızı biliriz. Bu güven, sözlerimizi de, mücadelemizi de diri tutar.

Başka bir dünya gerekli ve bu ancak bir araya gelirse mümkün!

YEŞİL SOL PARTİ

GENEL MERKEZ

Atatürk Bulvarı Alemdar Pasajı
No:88 Daire:16

Çankaya-Ankara

yesilsolparti.org

[YesillerSol](https://twitter.com/YesillerSol)

[YesillerSol](https://facebook.com/YesillerSol)

[yesilsol](https://instagram.com/yesilsol)